

Zaterdag 29 juli 2017 – Erkbeek en Hamonterbeek.

Rigo en Henri hadden een uitgebreid programma opgesteld voor die dag. Op de plaats en uur van afspraak waren we met z'n achten – Rigo Ceelen, Henri Leynen, Dirk Eerdeken, Chris Onkelinx, Gerard Jannis, Guido Jansen, Luc Steegmans en Jos Eykens. Luc had goed nieuws te melden. Hij en Hilde werden voor de eerste maal grootouders. Als dat niet mooi is.

Van Guido Valkeneers, al een heel tijdje uit als actief lid van de Vissenwerkgroep, hadden we een uitnodiging op zak om op het einde van de dag bij hem langs te komen voor een broodjesmaaltijd. Dat konden we zeker niet afslaan.

Vooraf werden er afspraken gemaakt met de familie De l'Escaille, omdat de bemonsteringen vooral op hun privédomein zouden plaatsvinden. Om 9.15u stonden Dhr. de l'Escaille en zijn boswachter Hans Dorssers ons op te wachten aan de poort van het gebied waar we hartelijk ontvangen werden. Na overleg tussen Hans en Henri waren we erg benieuwd wat onze visdag ons brengen zou.

Hans loodste de groep naar de verschillende monsterplaatsen. In 2009 werden sommige van deze beekjes al eens bemonsterd. Van elke plaats werden enkele parameters van het water gemeten, zoals watertemperatuur, geleidbaarheid en zuurtegraad. Alle resultaten, samen met de vangsten, werden netjes genoteerd. Jos zou dan later de gegevens in tabelvorm verwerken – zie bijgevoegd.

Als algemeen besluit kan geconcludeerd worden dat met een pH tussen 7 en 8 de beviste waterlopen licht basisch zijn, maar goed voor alle waterleven. De geleidbaarheid als een indicatie van organische vervuiling was aan de hoge kant en duidt op elektrolytisch water. Naar mijn mening is dit te wijten aan de jarenlange aangroei van de modderlaag, een gevolg van omzetting van organisch materiaal zoals bladval en afgestorven watervegetatie. Op 8 van de 10 monsterplaatsen was een modderlaag van meer dan kniehoogte aanwezig. Praktisch niet doorwaadbaar probeerden we dan toch vast te stellen welke vissen er in de kleine waterkolom aanwezig waren. Net op de diepere plaatsjes die nog restten, zaten de vissen soms massaal samen, vandaar de goede vangsten.

En er werden kleine modderkruipers gevangen. Op monsterplaats 2 uit de tabel konden we er zelfs 5 verschalken. Waar ze in 2009 nog in monsterplaats 1 zaten, waren ze nu blijkbaar verhuisd naar een aftakking. Wij konden vaststellen dat monsterplaats 1 bezaaid was met massa's lege schelpjes van de Aziatische korfmossel. Is dat de reden waarom hier geen kleine modderkruiper meer zat?

Monsterplaats 4, de sloot haaks op de grote vijver van het kasteel en blijkbaar afwaterend richting Wilgenhof, gaf over 20m ongelooflijk veel kleine visjes. Hier werden in grote getale bittervoorn, vetje en driedoornige stekelbaarsjes gevangen. Om de populatie niet te schaden, werd beslist hier niet door te vissen. Anders lagen de aantallen zeker nog een stuk hoger. 9 kleine marmergrondels lieten zich hier ook opscheppen.

Ons een weg banend door de Japanse duizendknoop namen we aan de andere kant van de weg nog een stukje van 10m onder handen. Dit leverde samen met een prachtige kopvoorn nog een aantal kolbleien op.

In de sloot aan “de Gagels”, zo heet blijkbaar het aanpalend bos, was het achterstuk volledig dichtgegroeid. Alleen het voorste stuk van het stilstaande water was nog open. Hier werden vooraf al enkele wegvluchtende vissen waargenomen. Ook hier was het niet eenvoudig om door de dikke modderlaag te waden. Uiteindelijk leverde dit toch 7 mooie kopvoorns, een aantal blankvoorns en een eerste snoekje op.

Het beekje parallel aan de nieuw aangelegde poel oogde mooi. Met het kraakheldere water, de prachtig uitziende bodem en de weelderige begroeiing in de beek zouden we resultaat moeten opmeten. Totdat de eerste stap in de beek werd gezet, waren de verwachtingen hoog gespannen. Ook hier een meterdikke modderlaag. Toch werd een traject van 25m bevist met zo goed als geen resultaat.

Op vraag van Hans deden we ook een stukje “nieuw aangelegde poel”. Hij was erg benieuwd wat er na anderhalf jaar zoal zou op zitten, omdat er niets werd op uitgezet. De poel ligt wel in het overstromingsgebied van het aanpalend slootje en krijgt ook via een aftap water binnen bij hoge waterstand. Verrassend veel vis werd op de meetplank aangeboden. Driedoornige stekelbaars, baars, zonnebaars, blankvoorn, rietvoorn en zowaar 12 mooie schubkarpertjes tussen 17 en 21 cm en 6 kleine snoeken. Dit hadden we niet verwacht. Ter hoogte van de aftap naar de vijver werd nog 1 kleine modderkruiper gevangen.

Van op het domein werd ter hoogte van de Lozerweg een stukje Hamonterbeek bemonsterd. Ook hier weer een dikke modderlaag in de beek. De resultaten waren dan ook navenant.

Als laatste monsterpunt van de dag reed het gezelschap terug naar de grote parking tegenover het Wilgenhof. De bedoeling was hier nog een behoorlijk traject van de afvoersloot van De l'Escaille te bevissen. Omdat er scholen visjes werden waargenomen, werd er besloten de beek af te spannen met een net. En dat bleek achteraf een goede beslissing te zijn.

Maar eerst nog een stukje afvissen aan de overkant van de weg, ter hoogte van het zwembad. Omdat hier de beek overgroeid was met reuzenbalsemien, kon er enkel het stukje onder de fietsbrug tot tegen de weg bevist worden. Dit leverde zowaar nog 2 kleine modderkruipertjes op.

Ondertussen hadden Luc en de rest van het team het net in de beek geplaatst. Zo begonnen we er aan. Weer in de diepe modderlaag, wat we ondertussen al wel gewoon waren, konden we een groot aantal visjes op het droge brengen, waaronder vrij veel kleine blankvoorn maar ook 1 kleine modderkruiper. Een groot deel van de vissen wist ons nog op schalkse wijze te passeren wat uiteraard niet verwonderlijk is gezien water hun element is. Zo kwamen we tot het besluit dat wat gevangen werd maar een fractie is van wat er in werkelijkheid zit. Dat wisten we al en werd nu alleen maar bevestigd.

Om 16.00u konden we onze “schup” afkuisen om, zoals afgesproken Guido en Greta een bezoekje te brengen. Zoals verwacht was er, buiten het bezoekje zelf, niets te kort. Er werd grondig bijgepraat tijdens een gezellig samenzijn. We kijken er zeker naar uit om in september goed nieuws over Guido zijn gezondheid te ontvangen. Duimen maar. Alvast van harte bedankt en tot binnenkort op één volgende veldactiviteit, daar gaan we van uit. Ook nog van harte proficiat aan Greta en Guido met de vooruitzichten van een tweede kleinkind.

Een algemene resumé:

- Het was een prachtige maar wel vermoeiende dag met veel vis(jes), 1308 stuks, hoewel dit geen referentie is voor de goede kwaliteit van de bemonsterde beekjes.
- Op korte termijn zouden de beken moeten “geruimd” worden en het slib deskundig en met oog voor het aanwezige visbestand verwijderd worden. Als dat niet gebeurt, dan verdwijnt op middellange termijn alle leven in de beekjes, inclusief de vissen. Het slib zou perfect, net zoals vroeger gebeurde, op de omliggende akkers kunnen verspreid worden.
- Op het domein wordt bewezen dat natuurbeheer, vissen en jacht perfect in harmonie kunnen samengaan. Die boodschap zou meer moeten uitgedragen worden. Onze beleidsmensen zouden hier een voorbeeld aan kunnen nemen en het wordt tijd dat ze beseffen dat er een nieuwe generatie jagers is opgestaan die vaak met een groot hart voor de natuur hele gebieden ecologisch verantwoord beheert. Jagers doen vaak hun best om bejaagbaar wild in het best mogelijke biotoop te laten opgroeien. In het zog van dit wild profiteren talloze andere, vaak bedreigde diersoorten van deze geschikte leefomgeving en dat laatste vergeten veel natuurbeschermers dikwijls maar al te graag. We zouden de natuur zo'n grote dienst bewijzen door natuurbeschermers en jagers met elkaar te laten samenwerken waarbij deze laatste groep meer dan vragende partij is.

Als voorzitter van de LIKONA-Vissenwerkgroep rest mij alleen nog de familie De l'Escaille, Hans Dorssers en het team van de Vissenwerkgroep te bedanken. De familie De l'Escaille omdat we ons vrij mochten bewegen op hun domein. Hans Dorssers voor zijn enthousiasme, zijn gezonde visie op natuurontwikkeling en de begeleiding gedurende de dag. Alle teamleden voor hun inzet en het harde labuur. Zonder hun enthousiasme en de passie voor de vissen en het waterleven zou dit niet lukken.

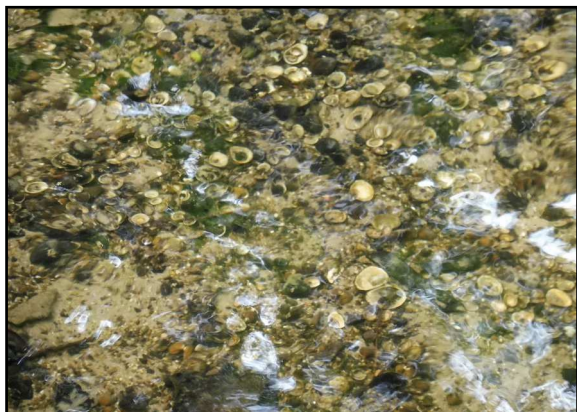
Voor de LIKONA-Vissenwerkgroep,
Jos Eykens
Voorzitter, verslaggever.

Op de eerste monsterplaats

Erk- en hamonterbeek	1 - Poort Hamont- het Lo	2 - aftakking richting noord	3 - sloot Grote Vijver naar Wilgenhof	4 - andere kant van de weg - bos	5 - Sloot "de Gagels"	6 - beek parallel de poel	7 - gedeelte poel zelf	8 - Hamonterbeek - Fietspad Lozerweg	9 - sloot zwembad Wilgenhof	10 - sloot parking Wilgenhof
Lengte traject in m	50	25	20	10	30	25	50	25	10	100
10D-stekelbaars	14		9							7
3D-stekelbaars	132	13	121	10	16		148		16	3
Alver			2							
Am. hondsviis						3		7		
Baars	13	1	9	6	7		9	6	1	36
Bermpje			5			1				
Bittervoorn			199					1		
Blankvoorn			5	6	11		8	2		113
Brasem							1	1		28
Karper							12			
Kleine modderkruiper		5				1			2	1
Kolblei			8	9						5
Kopvoorn				1	7			2		1
Marmergrondel	1	1	9			1			1	3
Pos				1						2
Rietvoorn							122			6
Riviergrondel	1									
Snoek					1		6			1
Vetje			54						6	
Zonnebaars			6		1		56	2		3
Watertemperatuur in °C	18,3		18,4		17,3	17,5	21	19	21,2	21
pH	7,4		7,6		7,6	7,8	8	7,7	7,6	8
Geleidbaarheid in µS/cm	782		875		648	636	639	785	773	693

Tabel met resultaten van de verschillende bemonsterde punten.

Aziatische korfmossel – lege schelpjes

Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft

Kleine modderkruipers en marmergrondel

Actiefoto – tegenover de grote vijver

Bittervorentjes – plaats 3

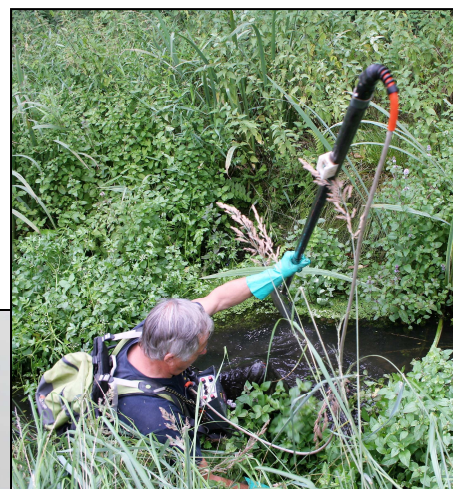

Mooie kopvoorn – plaats 4

Vangsten - "de Gagels" punt 5

In de nieuwe poel

Ploeterend door de modder

Snoekje uit de poel

Brasem fietspad Lozerweg

Even tellen – punt 3

Met dank aan Guido en Gerard voor de mooie foto's

Ter afsluiting – parking Wilgenhof

